

ISUMAQATIGIISSUMMUT TAPILIUSSAQ 2024

Savalimmiut Naalakkersuisuisa aamma Kalaallit Nunaata Naalakkersuisuisa apeqquutit aalisarnermut tunngassuteqartut pillugit Isumaqatigiissutaat 27. maj 1997-imeersoq

1. 2024-mi Savalimmiut aalisarnikkut oqartussaaffigisaanni kalaallit aalisarsinnaaner

Ammassassuarnik atlanto-skandiskinik Savalimmiunut pisassiissutaasunit Savalimmiut Kalaallit Nunaat 5.500 tonsinik aalisarsinnaanissaannik tunissavaa. Annertussutsit taakku, tamanna kissaatigineqassappat, Savalimmiut aalisarnermut oqartussaaffigisaani kalaallit aalisarsinnaassavaat Savalimmiunullu tulaallugit. Savalimmiut imartaani aalisarneq titarnerniit tunngavinniit 12 smilit avataannut 62°30'N-illu avataanut killilerneqarpoq. Pisassiissutit nunat tamalaat imartaanni kalaallit angallataannit aamma aalisarneqarsinnaapput.

Savalimmiut Kalaallit Nunaata Savalimmiut imartaanni saarullernanik 20.500 tonsinik aalisarsinnaanissaanut piginnaatippaat.

1.1 Savalimmiut killeqarfiani saarullernanik Kalaallit Nunaata aalisarsinnaanera

Kalaallit nunat tamalaat imartaanni NEAFC-mi saarullernattassaat 8.260 tonsiusut Savalimmiut imartaanni kalaallit aalisariutaannit 2024-mi aalisarneqarsinnaanissaat Savalimmiut akueraat.

Savalimmiut aalisarnikkut oqartussaaffigisaanni saarullernat pisassiissutigineqartut kalaallit umiarsuaannit aalisarneqarpata, tamanna Savalimmiut Aalisarnermut Nakkutilliiviannut aamma Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfimmut pisanik nalunaaruteqarnermi immikkut ittumik ilisimatitsissutigineqassaaq.

2. 2024-mi Kalaallit Nunaata aalisarnikkut oqartussaaffigisaani Savalimmiormiut aalisarsinnaaner

Savalimmiormiut Kalaallit Nunaata avannaata kitaata avataani qaleralinnik 100 tonsinik aalisarnissaannik Kalaallit Nunaata pisinnaatippai.¹ Kilisaatersorluni aamma/imaluunniit ningittakkanik aalisartoqarsinnaavoq. Aalisarneq Kalaallit Nunaata kitaani 68°00'N-ip avannaani pisussanngorlugu killilerneqarpoq.

Savalimmiormiut Tunup avataani qaleralinnik 325 tonsinik, saarullinnik 2500 tonsinik² tinguttuunillu 375 tonsinik aalisarnissaannik Kalaallit Nunaata pisinnaatippai. Saarullinniarnermi tinguttoorniarnermilu Savalimmiut saniatigut pjarisuukkanik nataarnanik 50 tonsinik pisassinneqarpoq.

Tunup avataani qaleralinnik 325 tonsinik, saarullinnik 350 tonsinik tinguttuunillu 80 tonsinik aalisarnermi killilersuisoqarpoq, Savalimmiut aalisariutaat kilisattartut aamma/imaluunniit ningittagarsuutit amerlanerpaamik pingasut ataatsikkut aalisarsinnaallutik.

Tamatuma saniatigut Savalimmiormiut Tunumi misileraalluni saattussanik aalisarnissaanut Kalaallit Nunaata pisinnaatippai. Saattussat annertunerpaamik 500 tonsit pjarineqaqqusaapput.

¹ Kalaallit Nunaata kitaani Savalimmiormiut qaleralinniarnissaannut pjarumasaqaatit ilanngussami 3-mi nassuiarneqarput

² Savalimmiormiut Tunumi qaleralinniarnissaannut pjarumasaqaatit ilanngussami 3-mi nassuiarneqarput

Kalaallit Nunaata taakku saniatigut Savalimmiut Tunup avannaani misileraalluni saarullinniarnissamut ilaatigullu natersiortunik allanik peqataanissaanik akuersissummik tunissavaa Naalakkersuisut sinaakkusiussaasa atuuttut iluanni.

3. Isumaqatigiissuteqartut aalisarnikkut oqartussaaffigisaminni illugiillutik misileraalluni aalisarsinnaanerat

Isumaqatigiissuteqartut akunnerminni imartami aalisarnikkut oqartussaaffigisaminni misileraallutik aalisarsinnaanertik isumaqatigiissutigaat.

Misileraalluni aalisarnissat aaqqissuunneqartut aalajangersimaqqissaartut pisassiissutiniik paarlaannertut taaneqassanngitsut isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaat. Taamaalilluni aaqqissuussinerit siunissami pisassiissutiniik paarlaasseqatigiittarnissamik isumaqatigiissutiniik tunngavissanik pilersitsissanngitsut piunasaqaatigineqarpoq.

Savalimmiuni Naalakkersuisut aalisarsinnaanermut akuersissutiniik nakkutilliisoqarsinnaanermut aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut (Namminersorlutik Oqartussat) paasissutissanik katersinissamut piunasaqarsinnaanermut imminnut pisinnaatipput. Misileraalluni aalisarnermit paasissutissanik katersineq angallatinit imaluunniit aalisarsinnaanermut akuersissutiniik nakkutilliisunit suliarineqassapput. Paasissutissanik katersorneqartunik taama tulleriisillugit Savalimmiuni Naalakkersuisut aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut (Namminersorlutik Oqartussat) akornanni paarlaasseqatigiittoqartassaaq.

Angallatip allattaaviani paasissutissat kiisalu misileraalluni aalisarnermit nalunaarusiat misileraalluni aalisarnerup qaangiunnerani taama tulleriisillugit Savalimmiuni Naalakkersuisunut aamma Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisunut (Namminersorlutik Oqartussat) nassiuunneqassapput.

4. Irmingerip Imartaani suluppaakkat³

2024-mi Irmingerip Imartaani suluppaakkanik aalisartoqannginnissaa pillugu NEAFC-p aalajangiinera isumaqatigiissuteqartunit iluarineqarpoq, kisiannili Irmingerip Imartaani imartani qanittuaniittuni suluppaakkat aqunneqarnerat pillugu piffissami pineqartumi NEAFC-mi peqataasunit tamanit isumaqatigiittoqannginnera ernumanarsoraat. Sivisuunik attanneqarsinnaasumik aaqqiinerit, tassa ilaasortat tamarmik aalisarnermut peqataasut aqutsinissamut pilersaarummut ataatsimoorussamut ilanngunnissaat ilaasortat ataatsimoorlutik anguniarusuppaat.

4.1 Irmingerip Imartaani suluppaakkat amerlassusaannik naatsorsuinerit

Isumaqatigiissuteqartut Irmingerip Imartaani suluppaakkat amerlassusaannik nunat tamalaat naatsorsuinerannut peqataaqatigiinniarnissaq anguniassallugu isumaqatigiissutigaat. Isumaqatigiissuteqartut aalisakkat pillugit misissuinerit allanut siursaanissamut suleqatigiissapput.

5. NAFO-mi sumiiffimmi 3M-imi (Flemish Cap-imi) raajat

Sumiiffimmi 3M-imi raajarniarneq 2024-mi matoqqassasoq isumaqatigiissuteqartut paasisimavaat. 3M-imi raajarniarneq ammaqqissappat, isumaqatigiissuteqartut aalisarnissamut periarfissat illugiilluni atorineqarnissaat pillugit oqallinnerup nangeqqinnissaanut piareersimapput, taannalu tullinnguuttumi nassuiarneqarpoq:

”Savalimmiormiut pisariaqartitsilissagunik Flemish Capimi ullunik aalisarfiusussanik taarsigassarsiumasinnaanerannut Kalaallit Nunaat piareersimassaaq. Savalimmiut nammineerlutik

³ ”Shallow pelagic *Sebastes Mentella*” aamma ”Deep pelagic *Sebastes Mentella*”.

Savalimmiuni aalisakkanik aalisanngisaminnik Kalaallit Nunaata atorluaasinnaaneranut ammaniarpoq.

Ullunik aalisarfiusunik atukkiineq siunissami ullunik aalisarfiusussanik agguassinissamut sunniteqassanngilaq.”

6. Savalimmiut Kalaallit Nunaata imartaani ammassanniarsinnaanerit

Kalaallit Nunaat ammassannik amerlanerusunik tunineqassappat, Savalimmiut Umiarsuaatileqatigiiffisa peqatigiiffiat iluanaaruteqarluni nuussisnaaneq pillugu ilisimatinneqassaaq.

Savalimmiut Islandip imartaani ammassattassaasa 50 %-ii Kalaallit Nunaata imartaani aalisarsinnaavaat. Aalisariutit nalunaarutaanni (pisanik nalunaaruteqarneq) allassimassapput aalisarnermi pisat EU-mik isumaqatigiissummeersuunersut, Islandimut pisassiissutaanersut pisassatut pisiaanersulluunniit.

7. Kalaallit Nunaata sineriaata qanittuani tunisineq

Kalaallit Nunaata sineriaata qanittuani saarullinniarnermi pisat nunami aalisakkeriviit malinnaasinnaajunnaartillugit amerlavallaalerpata, umiarsuit aalisakkerivillit Savalimmiuneersut tunitsiviliumneqarsinnaapput.

Taassuma saniatigut Kalaallit Nunaata misissussavaa Savalimmiut aalisariutaat Tunumi aalisakkerivinnut tunisisinnaanersut.

8. Pisat pillugit paasissutisseeqatigiittarneq

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik Savalimmiunilu Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik Kalaallit Nunaata Savalimmiullu imartaanni pisassiissutinit siuliani taaneqartunit pisat pillugit imminnut ilisimatittarnissamut pisussaaffeqarput. Tamanna atuupportaaq Kalaallit Nunaat sumiissuseq apeqqutaatinnagu ammassassuarnik atlanto-skandiskinik pisaqarpat. Nalunaarutit marlunngornerit tamaasa sumiiffimmi nalunaaqutaq malillugu kingusinnerpaamik nal. 16:00 nassiunneqartassapput.

Kalaallit Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik ilisimatitsivoq EU ERS pillugu isumaqatigiissutini ERS aqutugalugu nalunaarutit agguarnissaannut tunngasoq atorlugu tunisassiuerniarpoq, kiisalu KANUAANA upernaavut aasamulluunniit EU suleqatigilerniaraa. KANUAANA tamassuma kingorna nunanik suleqateqarnissamut oqaloqateqarniarpoq, siusinnerpaamik aasaru. Savalimmiut aalisariutaat suli pappilissanik allattaaveqassapput kiisalu ullut tamaasa sapaatillu akunneri tamaasa nalunaaruteqartassallutik.

9. Nunat immikkoortuini aalisartut kattuffisa suleqateqatigineqarnerat

Isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaaq nunat immikkoortuini aalisartut kattuffii immikkut sinniisqartinneqarnissaat sulissutigissallugu. Tamannali pitinnagu ataqatigiissaarilluarnissaq ikioqatigiilluarnissarlu qulakkeerniarneqassapput.

10. Suleqatigiinneq

Isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaaq nunat taakku marluk aalisarnermut suliffeqarfiisa akornanni iluanaaruteqarnerulernissamut suleqatigiilernissaannut kaammattussallugit. Tassunga atatillugu isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaaq suleqatigiinnerup allartinnginnerani aalisarsinnaanermullu akuersissutit tunniutinnginnerini oqaloqatigeeqqaassallutik.

11. Ilisimatuussutsikkut suleqatigiinneq

Kalaallit Nunaata Savalimmiullu akornanni ilisimatuussutsikkut pisortatigoortumik pisortatiguunngitsumillu suleqatigiinnerit Illuatungeriit marluk tamarmik nuannaarutigaa. Ummasoqatigiit pingaarutillit aningaasarsiutaasut, uumassusillit benthiskiusut imaanilu miluumasut pillugit suleqatigiinneq ingerlalluarpoq. Taassuma saniatigut (Nunatsinni Ilisimatusarnermik Siunnersuisoqatigiit) Savalimmiunilu misissueqqissaarnissamut siunnersuisoqatigiit (Granskingsrådet) akornanni ilisimatusarnikkut suliniutit ataatsimoorussat aaqqissuunnissaannut tunngatillugu MoU-qarpoq (paaseqatigiinnissamut isumaqatigiissut).

12. Tunngavissatut isumaqatigiissut nutaaq

Savalimmiut Kalaallit Nunaatalu akornanni aalisarnek pillugit apeqqutit pillugit tunngavissatut isumaqatigiissut nutaap 2024-mi suliarineqarnissaa Isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaa, taassumalu Savalimmiut Naalackersuisuisa aamma Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat akornanni isumaqatigiissummut 27. maj 1997-imeersoq taarsissavaa. Tamanna pillugu isumaqatigiinniarnert sapinngisamik allaqatigiinnikkut videokkullu ataatsimiinnikkut pissapput.

13. Isumaqatiginninniarnertullissaa

Isumaqatigiissuteqartut isumaqatigiissutigaa nunat illugiillutik isumaqatiginninniarnert tullinnguuttut december 2024-mi pissasut. Piffissaq sumiiffillu kingusinnerusukut isumaqatigiissutigineqarumaarput. Savalimmiut isumaqatiginninniarnert qaaquserusupput.

14. Akuersissuteqarneq

Isumaqatiginninniarnert angusat oqartussanut pineqartunut saqqummiunneqassapput taakkulu inaarutaasumik akuersissuteqarnissaat apequtaassallutik.

København, 30. november 2023

Kalaallit Nunaat sinnerlugu

Katrine Kærgaard
Immikkoortortaqarfimmi pisortaq
Aalisarnermut Piniarnermullu
Naalackersuisoqarfik

Namminersorlutik Oqartussat

Savalimmiut sinnerlugu

Andras Kristiansen
Immikkoortortaqarfimmi pisortaq
Aalisarnermut Attaveqaasersuutinullu
Ministeriaqarfik

Savalimmiuni Naalackersuisut

**Ilanngussaq 1 uunga Savalimmiut Naalakkersuisuisa aamma Kalaallit Nunaanni
Namminersorlutik Oqartussat akornanni aalisarneq pillugu isumaqatigiissutaannut 27. maj
1997-imeersumut tapiliussaq 2021-meersoq**

OQALUUSERISASSAT

Savalimmiut aamma Kalaallit Nunaata akornanni illugiilluni isumaqatigiinniarnermi
oqaluuserisassat

Pineqartoq: 2024-mut isumaqatigiissummut ilassut

*Kalaallit Nunaata Sinniisoqarfia
Strandgade 91, 3. sal, 1401 København K
30. november– 1. december 2023*

1. Tikilluaqqusilluni ataatsimiinnermik ammaaneq allarniutaasumillu oqaatigisassat
2. Oqaluuserisassat akuersissutigineqarnerat
3. 2023-mi aalisarnerit pisallu pillugit kisitsisit tullerriarneqarnerat
4. 2024-mut ilisimatuussutsikkut siunnersuutit tullerriarneqarnerat
5. Ilisimatuussutsikkut suleqatigiinneq
6. Naleqqussaanermut nakkutilliinermullu suleqatigiinneq
7. Aalisagaqatigiit ataatsimoorussat pillugit aqutsineq nunallu immikkoortuini aalisarnermik aqutsinermik kattuffinnik suleqateqarneq
8. Aalisarnermut maleruagassat nutaat pillugit paasissutissat
9. 2024-mut pisassiissutininik paarlaasseqatigiinneq
10. Isumaqatigiissutip tunngaviusup nutarternera
11. Tamalaat
12. Ataatsimiinnerup naammassinera

Ilanngussaq 3 Savalimmiut Naalakkersuisuisa aamma Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat akornanni aalisarneq pillugu isumaqatigiisummut 27. maj 1997-imeersumut tapiliussaq 2021-meersaq

Kitaani qaleralinniarnermut piumasagaatit

Aalisarnermi misiligutitik tiguisarnissaq piumasagaataavoq. Sapaatip akunneranut marloriarluni qalerallit 150-it uuttorneqartassapput.

Paasisutissat Pinngortitaleriffimmut nassiunneqassapput, Postboks 570, 3900 Nuuk, Grønland, Uunga Rasmus Nygaard imaluunniit qarasaasiatigut uunga rany@natur.gl

2024-mi Tunumi saarullinniarnermut piumasagaatit

Aalisarnermi misiligutitik tiguisarnissaq piumasagaataavoq. Sapaatip akunneranut marloriarluni qalerallit 150-it uuttorneqartassapput tassungalugu atatillugu, sissiat 20-it tiguneqassapput, takissuseq, oqimaassuseq suaassuserlu ilanngullugit.

Paasisutissat Pinngortitaleriffimmut nassiunneqassapput, Postboks 570, 3900 Nuuk, Grønland, Uunga Anja Retzel, imaluunniit qarasaasiatigut uunga anre@natur.gl

Aalisarneq Tunumi aqutsiveqarfimmi ingerlanneqassaaq. Kleine Bankeq eqqaani 1. martsimiit 31. majimut aalisarneq matoqqassaaq.

Takussutissiaq: Aqutsiveqarfiit tak. Tunumi saarullinnik aqutsinissamut pilersaarut

